

1977-78 ..	27.000	24.000	2.669.000
1978-79 ..	0	108.000	4.640.000
1979-80 ..	13.7000	149.400	9.208.000
1980-81 ..	0	112.900	5.348.000
1981-82 ..	6.000	14.000	2.365.000

Sager indbragt af:

År	Arbejdsgiverne		Lønarbejderorg.		I alt
	antal	pct.	antal	pct.	
1/4-31/3					
1974-75 ..	104	65	55	35	159
1975-76 ..	150	66	77	34	227
1976-77 ..	290	83	58	17	348
1977-78 ..	219	83	46	17	265
1978-79 ..	209	73	79	27	288
1979-80 ..	301	84	59	16	360
1980-81 ..	337	86	54	14	391
1981-82 ..	153	63	91	37	244

Kilde: Ole Krarup: Lighed for loven.

Tallene taler deres eget tydelige sprog. Lønarbejderne tegner sig for mere end 95 pct. af bodsbetalingerne. Og så skal det oven i købet med ind i billedet, at de beløb, der figurerer som bod hos arbejdsgiverne, indeholder efterbetaling af løn etc., så hvad en *reel* bod angår, betales den for 99 pct. s vedkommende af lønarbejderne!

Aktionsretten begrænses stadig mere

Aktionsretten bliver stadig mere begrænset. I overenskomstperioderne er strejker overenskomststridige, og det er i stigende grad blevet reglen snarere end undtagelsen, at regeringen bryder ind i en overenskomstfornyelse og lovgiver. Sidst så vi det i slutningen af marts 1985, hvor den borgerlige regering fremsatte et lovforslag til forlængelse af gældende overenskomster og aftaler. Dette lovindgreb fra regeringens side stoppede de overenskomstmæssige strejker og tvangsindførte fredspigten. Arbejderne blev således tvunget til at sælge deres arbejdskraft på regeringsdikterede vilkår, vilkår, som de og deres organisationer absolut ingen indflydelse havde haft på. Den moderne galejslave var således en realitet.

Tusinder og atter tusinder nægtede at gå tilbage til arbejdet på sådanne vilkår. Disse arbejdere trækkes nu i arbejdsretten og idømmes bod, fordi de ikke vil lade sig byde at arbejde på vilkår, de ingen indflydelse havde haft på. Denne situation har forstærket mange arbejdspladers krav om, at LO skal trække sine dommere ud af arbejdsretten og lade være med at tage et aktivt medansvar for arbejdsrettens praksis. Dette ville få arbejdsretten

til at bryde sammen, og samtidig ville det have som formål at få fjernet medansvaret for de fagretlige regler og i stedet presse fagorganisationerne til at støtte medlemmerne mod arbejdsgiverne og ikke omvendt.

Øget polarisering

Arbejdsretten fungerer som et konjunkturbarometer, har Ole Krarup sagt. Den økonomiske og politiske krise afspejles i arbejdsrettens justits overfor den organiserede lønarbejderklasse.

Krisetider er ensbetydende med intensiverede angreb på arbejderrettigheder (Retsvidenskabeligt Institut, årsberetning 1984).

Den stadig mere begrænsede aktionsret er et bevis herpå. Det samme er diverse regeringers indgreb i overenskomstfornyelsen samt de stadig højere bøder, som arbejdsretten idømmer organisationerne, ligesom de domme, arbejdsretten afsiger, skærper organisationsansvaret mere og mere.

Dette har i den aktuelle debat bevirket, at stadig flere fagforeninger ytrer ønske om ændringer i arbejdsretten, hvis de ikke ønsker den helt fjernet. Der foregår et udvalgsarbejde i SiD herom. Det samme er tilfældet i bryggeriarbejderforbundet, og endelig har også Ole Espersen (S) offentligt udtrykt, at der er et skrigende misforhold mellem den bod, arbejdsretten idømmer organisationerne og virksomhederne i forskellige sager.

I øvrigt er de danske forhold omkring arbejdsretten og bodsansvar langt hårdere end f.eks. tilfældet er både i Sverige og England. Og de danske forhold er i øvrigt også i dag langt dårligere, end diskussionen i folketinget i 1973 lagde op til. Her snakkede man om bodsfritagelse i meget vidt omfang ved korte strejker og strejker, der skyldtes trivselsmæssige årsager, autoritære ledelsesformer osv. Man kan sige, at diskussionen dengang var præget af illusioner, og at den daværende formand for DA fik sørgerligt ret, da han beroligede sine medlemmer med, at en ændring af retsgrundlaget intet havde på sig.

Udviklingen siden 1973 er tværtimod gået i forkert retning. Arbejdsgiverne har bevidst benyttet arbejdsretten til at intensivere sine angreb på arbejderne rettigheder, og de har haft alt for meget held med sig.

Men en afskaffelse af arbejdsretten kan ikke stå alene

VS foreslår, at der efterfølgende gennemføres en lovgivning, der forhindrer, at der kan rejses